

ВАСИЛЬ БАЗІВ

HONEY

РОТВЕЙЛЕР БОЖИЙ
ВІСІМ З ПОЛОВИНОЮ РОКІВ ЛЮБОВІ

CF FOLIO

Василь Андрійович Базів

Нoney, ротвейлер Божий

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=36621561

Василь Базів "Нoney, ротвейлер Божий. Вісім з половиною років любові". Онтологічна притча. Літературно-художнє видання: Фоліо;

Харків; 2018

ISBN 978-966-03-8049-3

Аннотація

Василь Базів – знаний в Україні та за її межами письменник, політик, дипломат, учений, візіонер. У видавництві «Фоліо» вийшли друком його книжки: роман «Хрест», який було висунуто на Шевченківську премію, філософський трилер у двох томах «Кінець світу: до і після», політичний сатирикон «Брати, або Могила для тушки», біографічний роман «Канадійський тестамент, або Мафія в екзилі».

Одного разу вони зустрілись – письменник та ротвейлер, найгрізніший і наймудріший із приручених людиною звірів, який став його другом. Життя під одним дахом у робітні, де кується Слово, вершилося вісім з половиною років, як божественна симфонія Любові двох земних родів. Аж поки на їхньому життєвому шляху не постала єдина нездоланна з усіх істот – Смерть. Та кому вдасться перемогти у цьому смертельному двобої, читайте в онтологічній притчі Василя

Базіва, яка вилилася у сповідальне одкровення, що проймає до глибини душі.

Содержание

27 тисяч обертів в одній упряжці навколо Сонця	6
Ангеле-хоронителю мій	20
Тривога приходять першою	28
Якщо це кара, то за що?!	35
Я заріжу тебе, Смерте, сталевим скальпелем	43
Волі!	
Кінець ознакомительного фрагмента.	52

Василь Базів

Нонеу, ротвейлер Божий

Вісім з половиною

років любові

Онтологічна притча

*Ротвейлером Божим нарекли баварці
свого кардинала Йозефа Ратцінгера, згодом
Папу Римського Бенедикта XVI за його
безкомпромісність у стосунках людини із Богом.*

*Що більше пізнаю людей, тим більше я люблю
собак.*
Мадам де Севенсьє

*Собака – то єдина на світі істота, яка любить
тебе більше, ніж себе.*
Джош Біллінгз

*Відходив день, і всі земні тварини Звільняв
вечірній присмерк від втоми.*
Данте Аліг'єрі

27 тисяч обертів в одній упряжці навколо Сонця

Я з жахом думаю, що у цьому земному моєму житті його не було би в мене. Ми би десь розминулися в орбітальному польоті. Навіть не наділивши один одного поглядом на льоту. Власне, життя своє я ділю на трое – до нього, з ним і без нього. Ота середина довжиною у вісім з половиною років є для мене золотою, бо я був тут, на Землі, з ним. І не просто так – я жив поруч з ним, а він поруч зі мною.

Ми жили разом. Вдень і вночі. І так – майже щодня. Він сам прийняв рішення з дитинства, що у моєму місці поглинання у сон, яке ми називаємо спальнею, він має бути поруч, лежачи на килимку біля мого ліжка.

Наші два життя стали одним актом гармонії двох земних родів, які у своєму духовному сплетінні пізнали найвищу радість, яку тільки може дарувати життя на Землі. Містерія наших взаємин із такими ж, як і ми, живими поселенцями планети, з часів Ноя, котрий зберіг у хвилях Вселенського Потопу не лише репрезентований його сім'єю рід людський, а й «усі тварі по парі», та й задовго до останнього Потопу, – то вічна книга, яка пишеться впродовж тисячоліть і яку шліфують два найвидатніші коректори нашого земного статусу – Природа та Історія.

Два наші роди, як жодні інші на планеті, сплелися на відстані десятків тисяч років тому. Резонно у компаративному осмисленні нашого союзу пізнати глибше витоки – відколи і як взялися тут, на Землі, ми і вони?

З нами, здається, усе майже зрозуміло. Наводжу посилання на редакційну статтю найавторитетнішого у наукових колах журналу *Science* у номері від 11 вересня 1987 року, у якій стверджується, що «Африка є колискою сучасної людини» і що «за даними молекулярної біології людина появилася в Африці приблизно 200 тисяч років тому».

Відтак лондонський *Observer* так само на першій сторінці розміщує велетенськими літерами те, що має велетенське значення для нашого самоусвідомлення: «Із Африки: шлях людини до панування над світом» (читайте мою діалогію «*Кінець світу: до і після. Сага про космологічну долю людства*»).

А як із братами нашими меншими? Мій Ханни поки що не може зробити такі от посилання, які я з гордістю про наш рід навів вище. Однак існує твердження, що його якнайдалшим предком є *Tibet dog*, який відповідно походить із втаємниченої у космологічних масштабах території – із Тибету, який я разом зі Святою Землею у центрі із Єрусалимом та карибським Юкатаном називаю трьома порталами зв'язку людства із Абсолютом.

Звідки цей *dog* як жива істота взявся у Тибеті і коли? Поки що – невідомо. Його походження – поза межами людсько-

го пізнання. Однак на тому ж Юкатані, що між двома Америками, що є батьківщиною космічних блукальців майя, я натрапив у їхній такій же космічній мудрості на твердження, що ми, гомо сапієнс, – то п'ятий комплект людства після попередніх чотирьох, знищених у результаті глобальних катастроф. Як, приміром, знищення 65 мільйонів років тому цивілізації, яку ми називаємо цивілізацією динозаврів, – після падіння на планету астероїда діаметром 10 кілометрів. Я спеціально пройшовся джунглями по дну кратера падіння цього «гостя», який добре зберігся опісля тих 65 мільйонів років.

Тому на радість мого Ханни висловлюю гіпотезу, що його рід перейшов до нас із попереднього комплекту живої цивілізації. Вони були там, за горизонтом Атлантиди, де нас ще не було. Яких там 200 тисяч літ існування Людини? Тибетське незбагненне походження свідчить, що вони можуть бути старшими від нас на мільйони літ. Тому цілком можливо, що у нас нема жодних підстав називати їх молодшими братами. Цілком можливо, що якраз навпаки – ми просто немовлята порівняно із ними, багатомільйонними старожилами планети.

Однак коли з часів Шумеру й Вавилону люди навчилися жити ієрархічними згромадженнями, поіменованими після Вестфальського договору модерними державами, у священній книзі нашого союзу з'явилась лише недавно заповідь, сформульована одним з найкращих із людей, Махатмою Ган-

ді: «Про велич держави і моральний стан її народу судять по тому, як у ній ставляться до тварин».

Звичайно, до висоти одноплемінників великого індуса із їхньою канонізацією однієї із тварин усім нам, суцям по всіх материках і континентах, далеко. Ганді взагалі ставив корову у моральній шкалі людських цінностей на одну сходинку із рідною мамою. Зрештою, не лише в Індії та індуїзмі «священна корова» слугує прикладом людського поклоніння тварині. Цивілізаційні вершини людськості – древні Єгипет, Греція і Рим – так само мали у фундаменті свого історичного вознесення таку рушійну силу, як поклоніння жертівній дарительці цілющого тунку для людини, яка вільно ходить в інтер'єрі ХХІ століття вулицями багатомільйонного мегаполіса. То у наших азіопах спиняється людський потік, коли на шаленій швидкості везуть тіло корумпованого ідола вулицями Києва, а у Делі тисячі машин мусять завмирати у почесній варті, коли дорогу переходить її святість Корова.

У постулатах пізнання світу мені, як вихідцю із бідної селянської родини, пієтет до дарительки практично усього, що було на столі змалку, вкоренився навічно у власній моральній конституції. Селянська дитина має щонайпізніше із семи років щоденну – без вихідних і святкових днів – трудову повинність. Пасти корову – від сходу і до заходу сонця. Якби не цей незворушний моральний і просто безпощадний трудовий гарт, я б ніколи у будь-який інший спосіб не збагнув би, що таке відповідальність людини перед собою, родиною,

суспільством.

Однак у священному статусі цілком оправдано із коровою може конкурувати ще один із десятків тисяч родів земних, хоча, на відміну від індуїзму, джайнізму і зороастризму, ближчі нам релігії не наважилися надати цьому нашому супутнику священного сану, хоча він поруч із ними не менше тисячоліть, ніж ми себе пам'ятаємо й усвідомлюємо.

Доктор Лов Дален зі Швеції нещодавно переніс цю дату якнайдалі у глиб мегаісторії, бо раніше вважалося, що собаки відкрили симфонію одомашнення поруч із Людиною інших тварин 15 тисяч років тому. Насправді вони прийняли рішення розлучитися зі своїм родом хижаків вовків начебто десь так 27 тисяч років тому, коли ми тільки примірялися до цивілізаційної еволюції, яка виведе нас на вершину богоподібного царя природи.

Власне, тоді ми були у кращому разі дикими, як і всіляка інша живність, двоногими мисливцями-неадертальцями, бо їхній рух назустріч нам з метою у точці біфуркації поєднати наші еволюційні долі у дивовижному, нечуваному на планеті союзі двох земних родів розпочався із їхнього відчайдушного наміру витворити самостійний біологічний вид. Вони мушили зробити це, бо залишатися надалі вовками і водночас друзями людей – то була б очевидна антропологічна несумісність.

Я охоче приєднуюсь до тих біологів, які стверджують, що вони, песики, були першими із багатющого тваринного зем-

ного згромадження, які зробили перший крок нам назустріч.

Із притаманною йому геніальною простотою Ред'ярд Кіплінг побачив цю галактичну подію таким чином: «Коли Чоловік прокинувся, він сказав: «Що ця Дика Собака робить тут?» І жінка сказала: «Його ім'я – не Дика Собака, а Перший Друг, тому що він буде наш друг назавжди, назавжди, назавжди!» Forever!

Я би спокусився зробити власний онтологічний висновок: вони стали нашими друзями раніше, ніж ми стали людьми. Я згоден, що нас було створено десь на межі 200 000 літ тому, хоча знову ж таки не далі, ніж цього року, археологи у Марокко знайшли моці людиноподібних істот, яким наука дає цілих 300 000 літ. Як співала одна пані: «То ли еще будет, ой-йо-йой». Але я своє, з дозволу сказати, відкриття, сформульоване вище, роблю у сучасному сенсі людини, за визначенням Аристотеля ще до нашої ери, як політичної тварини.

А тоді біля витоків, коли у царстві фауни розпочався вододіл на свійських і диких, уже після песиків, приглядаючись до їхнього, аж надто сміливого експерименту – дружби з нами, – переступили поріг нашої печери й інші чотириногі чи крилато-нелітаючі партнери, які нині сповнюють доволі численний Вавилон домашніх тварин навколо нас.

Як у наших внутрішньородових стосунках, особливо шлюбно-статевих, не усе так на початках виглядало, як мріялося нашим супутникам, не все так безхмарно складалося у наших міжродових стосунках із ними, чотириногими. Во-

ни дуже швидко, напевно, зрозуміли, що хоч і мають справу із богоподібною істотою, але десь на антропологічному дні своєї природи йшлося ще про того хижака. «Бого...» – то лише подібність, а хижак хижаком, хоч і навчився пересуватися на двох кінцівках, від чого ще сотні тисяч літ терпітиме його хребет, у якому гніздитимуться усі хвороби в силу цього випрямлення, яке, по суті, є викривленням природи одного із ссавців.

І все ж насолода враз опинитись на людській прафермі була такою звабливою, що вони прийняли антигуманну і депотичну з нашого боку умову: наш «шлюб» передбачає щонайменше нещадну експлуатацію, як це сталося із кінями чи волами і навіть, простіть мене, індуїстські боги, коровами, хоча люди цим займаються також у стосунках між собою, коли одні з них ставляться до інших, як до робочої худоби.

Президенту Лінкольну, що вивищується, неначе на царському троні, над демократичним та прогресивним людством у центрі Вашингтона, довелося життям заплатити, щоб змінити цей статус-кво, коли для людини інша людина є такою ж твариною, як і всі інші. Навіть гіршою, бо рабовласник якийсь три сотні літ тому – вчора за масштабами мегаісторії – міг леліяти у власних подушках хитромудрого котиська в той час, коли його сатрапи за вікном на конюшні лупцювали на смерть непокірного раба, який дозволив собі нечуваний злочин – проявив свою людську гідність, тобто претензію на богоподібність.

Але найстрашніше при закладанні міжродового суспільного договору за десятки тисяч літ до Жана Жака Руссо було в іншому. Виходячи із нашої, вищою мірою, хижацької натури, вони погодились навіть на те, що в один момент твій улюблений двоногий друг тебе заріже і з'їсть.

Із цим смертним вироком, який у будь-яку мить може бути приведений до виконання, жити з нами погодились кури, гуси, свині, вівці та інші у будь-яку мить умертвлені нашою співпрацею наші друзі. Практично був лише один виняток завдяки вченню індуїзму та мудрості древніх єгиптян сукупно із еллінами та римлянами: кримінальний кодекс такої країни, як Індія і не тільки, передбачає смертну кару для людини, якщо вона вб'є корову. Вбивство корови вважалося навіть більшим злочином, ніж вбивство людини, і прирівнювалося до вбивства репрезентанта найвищої касті серед людей – брахманів.

Але усе це законодавство склалося трохи згодом після процедури одомашнення тварин людиною. А тоді, біля витоків, очевидно, їм, братам нашим меншим, було не шкода своїх біологічних носіїв, бо, напевно, їхні гени знали, що нам без цього екстравертного канібалізму не вижити.

То лише окремі з нас – правовірні вегетаріанці, а так, не будучи м'ясоїдним гурманом, гомо сапієнс навряд чи вижив би. Бо, зрештою, усі ми, члени фауни, включно із людиною, виготовлені із сировини, яка у теплому стані є носієм життя, а замертво – є носієм білка для того самого життя. Якось

заплутано вийшло у Творця, але на все Його воля.

І був лише один кандидат у партнери (для початку) людини, який на таку роль – не гарматного, а кухонного м'яса – не погодився. Вони, песики, опинившись у нашому обозі, пред'явили ультиматум на власну недоторканність. Можливо, їхня логіка діалогу із людьми була такою: якщо ви, гомо сапієнс, прийшли до того, що перестали їсти одне одного, то чому ви маєте їсти нас?

Цікаво, як так сталося, що з'їдати собак в абсолютній більшості племен, що ходять нині під прапором ООН, категорично не прийнято. Є виняток, як я вважаю, крайнього ступеня здичавіння десь там в Азії, але там є також такі, з дозволу сказати, люди, які на обід їдять людських немовлят, як молочних поросят. Почитайте романи нобелівського лауреата Янь Мо. Мороз йде по шкірі, і лауреат клядеться, що він не вигадує.

А тоді, я так думаю, поза 25 тисяч літ тому, перші спроби наших кровожерливих пращурів запекти на мангалі чотириноного друга увінчалася трагедією для гомо не зовсім сапієнс. Очевидно, песики, у силу того, що Всевишній нагородив їх кількістю власної гідності, часто більшою, ніж постнеадертальця, загризли такого Кука, що хотів їх з'їсти. Цілком резонно вважати, що статус недоторканності вони відвоювали у нас у запеклій силовій боротьбі. Я собі уявляю, скільки двоногих гурманів мусили впасти жертвами власних посягань на гідність чотириногих, поки збагнули, що попро-

сту з'їдати їх не можна, бо у відповідь вони з'їдять тебе, нагадавши, що їхній пращур все-таки не хто інший, як вовк.

Незбагненною є ціна компромісу, але, окрім песиків, право не бути вбитими на вечерю відвоювали також котики. І більше нікому із біородів свійських цього не вдалося.

Я не прихильник уподібнення цих двох найближчих до нас співжителів, які володіють найвищим титулом членів сім'ї. Коли песики могли відстояти своє право на природну, а не на насильницьку смерть, силою своїх щелеп, то котів наврод чи могла врятувати їхня смішна для гуменіда звичка дряпатися.

Але вусаті мурзилки розкусили, що є ще більша сила, ніж фізична міць, – улесливість. Коти без особливих зусиль виявили, що ці жорстокі двоногі хижачи мають таку ахіллесову п'яту, як повна капітуляція перед лестощами, чим вони й скористалися, крутячи запопадливо хвостами нам перед носом. Скількох уже двоногих, їхніх розмаїтих царів, королів, вождів, брахманів і жерців поклала на лопатки ця непереможна сила. Що вдієш. Сильні світу цього могли замахуватися на те, щоб здобувати світ, а після укусу улесливого підлабузника падали ниць.

На відміну від котів, компроміс із собаками перебував у сфері раціональній, а не емоційній. Людина зрозуміла, що цей друг, володіючи вищими, ніж у неї самої, богоподібної, моральними чеснотами, здатен також у рази примножити її все-таки скромні можливості щодо слуху і нюху, за якими ми

порівняно із ними – попросту недорозвинуті неврастеніки.

Але головне – вони стали нашими блискучими союзниками у наших війнах, бо ми, гуменіди, упродовж мільйонів років займалися тим самим, чим й інші дикі хижаки від тигрів до орлів займалися щонайменше упродовж 500 мільйонів років і займаються донині, – полюванням як способом виживання за законом донецької мафії: не вб'єш ти – вб'ють тебе.

Соціальний дарвінізм ніколи не покидав конституцію гомо сапієнс, бо людські війни були лише на вершині піраміди насильницького способу життя, який лежить в основі усієї ієрархії відносин між людьми, розпочинаючи із родин зі встановленням у них силовим шляхом матріархату чи патріархату і завершуючи державами та імперіями, які послали супроти одна одної виключно рекордну для усієї фауни кількість гарматного м'яса, яке налічувало сотні мільйонів голів.

У порівнянні зі зграями вовків, левів чи леопардів, які виживали за рахунок вбивства чужих родів, від курників до оленячих загінок, наші державні зграї, які ми фетишизовано називаємо державами, вбивали із невимовною насолодою якраз собі подібних. Дивовижна річ, персонажам наймасовішого кілерства люди ставлять пам'ятники, перетворюючи різного роду політичних та військових вождів від Аттіли до Путіна на божків саме за їхні найвидатніші заслуги на поприщі людиновбивства.

Але то уже тепер, на піку не так еволюційного, а історич-

ного розвитку, ми, люди, здебільшого, вбиваємо один одного. Погортайте всесвітні енциклопедії, а також елементарні підручники для молодшого шкільного віку. Кому там співають осанну, на чиїх прикладах виховують підростаюче покоління?

На прикладах вбивць, яким є більшою чи меншою мірою практично кожен персонаж історії від цезарів до генсеків. Якщо моральний мутант убив десяток-два громадян, то він серійний кілер. А коли Ленін зі Сталіним у ході побудови комунізму вбили 100 мільйонів громадян? То якої серії вони кілери?

А там, у глибині 27 тисяч літ і глибше, люди мушили вижити у праісторичних джунглях якраз у смертельному бою із іншими родами хижаків. І тоді, на зорі нашого тріумфального вивершення над світом хижаків, нам би просто не вижити без союзника, яким став для нас в одну якусь незбагненну мить учорашній вовк.

Бо у прямому двобої із іншими царями природи, як-от левами чи ведмедами, такий от друг, як ротвейлер, міг цілком резонно силою своєї щелепи конкурувати із цими володарями лісових хащів, бо запусти навіть нині у клітку до тигра ротвейлера із пітбулем, і від уссурійського красеня залишиться мокре місце.

Я думаю, що якби в одну мить ми не стали друзями із ними, ми могли б і не вижити, не маючи такого спецназу домашніх бойовиків поруч, як вони.

Наша спільна армія могла йти війною на будь-якого звіра. І з таким людино-собачим НАТО жодна ведмежа рашка не могла б тягатися. Може, на нас би махнув хвостом найсильніший і найдавніший на планеті звір – крокодил. Не тільки виняткова холодна кров, а також банальна сила дозволила йому прийти до нас із глибини у 260 мільйонів років, упродовж яких він так і просидів у своєму болоті, клацаючи щелепами силою 340 атмосфер.

Уся інша живність на цьому шляху погубилася, а цей довгожитель із нільською пропискою доповз до пірамід і поповз далі й далі у теперішні водяні прерії Флориди. У непролазних болотах в околицях Маямі вони владарюють не з меншим пафосом, ніж колумбійсько-московська мафія у галасливих казино на березі цього неозорого багновиська.

Крокодилячий «ковбой» дав мені у руках потримати щойно вилуплене крокодилинча. Поки малятко відсвяткує перший тиждень народження, можна ще з ним погратися. А далі – відкусить руку за милу душу. Фермер від алігаторів кепкує над ними: у їхніх тупих головах практично порожньо, за винятком єдиного нейрона, який запрограмований на одне – якби чогось та вжерти.

Дивно було чути, хоча для мене, як для українського виборця, нічого нового. Бо наші славні депутати так само запрограмовані на єдине – цапнути і проковтнути. Я думаю, за ненаситністю крокодили все-таки на другому місці після таких реліктів, як депутати.

Але вони, ці слизняки, ніколи не могли бути нашими союзниками у бою хоча би у силу обернено пропорційній кількості фізичної сили їхньої кількості інтелекту.

А наші справді любі друзі – упродовж майже трьох десятиків тисяч літ залишаються й донині нашими, перш за все, солдатами.

Навіть у новітні часи саме ротвейлери були найгрізнішими воїнами в армії наймогутнішої на планеті Римської імперії. Різні собаки походять від різних порід своїх предків, але ротвейлери – найсильніша і водночас найрозумніша порода собак – походять водночас від їхніх собачих мудреців і від їхніх собачих лицарів.

Тому коли я пішов на відчайдушний у житті крок – впустити у свою квартиру тварину, то я усвідомлював, що це найсильніша тварина зі всіх приручених людиною.

Номінально, якщо розібратися, то я живу під одним дахом із потенційним хижаком. Принаймні цього можна було вдосталь начитатися, поки грайливе і моторне 30-кілограмове щеня не опинилося на дивані у моїй київській вітальні. У цю доленосну мить я ще не знав, що уже пізнав Ред'ярд Кіплінг: «Купіть щеня, і ви придбаєте найвірнішу любов на світі».

Ангеле-хоронителю мій

Я довго думав, як маю написати про нього. Не зробити цього – було б моїм, можливо, найтяжчим із гріхів. Я із пекельним болем думаю і знаю, що багато чого не зроблю у своєму такому довжелезному і такому миттєвому перебуванні на Землі, але не виконати перед ним обов'язок – цілковите гріхопадіння. Увічнити його у слові – як це жалюгідно мало значить, аби повернути йому свою децищу ціни за те безцінне, що я отримав від нього.

І врешті, у терзаннях письменницьких я, здається, знайшов згоду із самим собою. Якби я зараз, сідаючи за комп'ютер і вивівши перше слово – ХАННИ, відтак шукав би видуманих сюжетів і надуманих ходів, я би робив те, чого виключно не було у наших стосунках і від чого ті стосунки були такими світлими.

Думати про місце книги на ринковій полиці, яке залежить від сюжетної віртуозності, – значить вдаватися до фальші, якою навіть при найблагіших письменницьких намірах є всяка фантазія.

Fiction – англomовне слово для означення усього написаного, що є видуманим, нафантазованим, художнім, слово для безневинного означення велетенської, як мільярди галактик, світової художньої літератури від Гомера до Кастанеди, в українській мові має кальку із зовсім іншим значен-

ням. Фікція. Те, що не є справжнім, те, що є практично фальшивим.

Те, що відбувається на території поза контролем генерального наглядача над кожним із нас, яким є Совість. Тому, маючи цілком благий намір створювати fiction в англійському літературознавчому сенсі, я би неминуче сповзав до фальші в українському людинознавчому сенсі.

Відтак я не знайшов нічого іншого у пошуку не так адекватного жанру, як русла для протікання пам'яті про нього, окрім того, до чого зобов'язаний не тільки християнин, а без чого не може прожити кожен із нас, якщо у твоїй земній плоті залишилася бодай одна-єдина серед мільярдів клітина Бога. Сповідь. Кажи, як є.

Зрештою, за виключно лінгвістичними канонами, обираючи літературний жанр «сповідь», закриваєш для себе шлях до белетристики, бо сповідь не передбачає фікції.

Тому я буду писати про нього так, як було. Протокольно точно. Без краплі фальші, якої не було у житті і не сміє бути у книзі.

Власне, фальш у взаєминах людини із людиною, напевно, неминуча. Навіть якщо ти будеш утримуватися від вкидання дьогтю у спільну із ближнім бочку меду, це буде робити той самий ближній. А відтак, коли гіркота перевершить твою чашу терпіння – і ти так само сипнеш туди транспарентної отрути.

Нічого не вдієш і нікуди не дінешся – тебе затопчуть із

твоєю відкритою, як мішень, душею. А далі – пішло-поїхало. Часом навіть видається, що люди просто неминуче змушені кривити душею, щоб вберегти її від отруйних стріл, приречені, аби не луснутися лобом десь на повороті, зробити, наче во благо, те скривлення.

Якби усі люди раптом в одну мить стали виключно чесними між собою? Від сімейної першоклітини і до усього семимільярдного глобального тіла? О, то вже був би інший світ. Зовсім інший, ніж той, у якому практикується, як неминуча захисна функція, оте скривлення. І не факт, що такий виключно оголений світ був би кращим.

Але устремління до святості – фундаментальна матриця людської сутності. У людині запрограмоване невсипуще прагнення до Ідеалу. Одначе у межах свого роду він недосяжний, що також є базовою опцією земної мандрівки. Бо при усіх звершеннях гуманізму тобі ніколи не дадуть забути ближні, блимаючи очиськами люті і зради, що ти живеш усе-таки у середовищі найжорстокіших на планеті хижаків, якими упродовж тисячоліть ніколи не переставали бути люди.

Повертаючись усе-таки до корови, яка перебуває на планеті в ареалі святості, звертаю увагу на визначення духовного походження цієї тварини в розумінні азійського світогляду, до якого не можна не ставитись не те що із цікавістю, а й з величезною повагою, втрапляючи у сферу могутнього його пізнавального магнетизму. Індуїсти вважають її такою, бо вона для них – *саттвічна* тварина.

Дозвольте невеличке тлумачення. Саттва – одна із трьох цінностей, на яких тримається згаданий світогляд. Саттва – це чистота, абсолют земний, найвищий прояв матеріального світу навколо нас тут, на планеті.

Саттва, блаженство кристалічної чистоти – жадана фата моргана, яка не буває ближче, ніж на видноколі, й одне лише прагнення йти за нею, у напрямі її сяйва – уже так багато значить. А переступити горизонт – фізично це неможливо. Куди там – духовно.

Тому, я так думаю, що реальне, цілковите і абсолютне осягнення виключної чистоти можливе тільки поза межами власного роду. Жоден із богоподібних не дасть тобі такого шансу, як і ти – не даси його нікому.

Блаженство абсолютної чистоти взаємин із такою ж, як і я, земною живою істотою, я пізнав поза межами власного роду. Бо услід за мудрими індусами я вважаю свого друга так само виключно саттвічною твариною. І ця благодать довжиною у вісім з половиною років утримувала мене на піку насолоди, яку містить життя, але до якої добратися дуже важко. Власне, якщо десь там у раю є білосніжні взаємини і лукавство не передбачене самою конструкцією богонаближених істот, то я це відчув тут, у пеклі, яким є часто життя на Землі. Бо якби наша мораль була такою ж, як їхня, то рай наступив би вже тут, на Землі.

Тому для мене цей досвід, коли із пригорщі світосприйняття сиплеться ця насолода первозданної цноти, незрівнян-

но дорогий. В облудливому і жорстокому світі людей я не зміг знайти такої нагоди, хоча завше шукав і шукаю її ненастанно. Бо, здається, ти навіть сам із самим собою не можеш бути у цілковитій гармонії, а що вже говорити про навколишнє багатолюддя.

А тут... Ні крихти фальші. Безмірна галактика абсолютної чистоти і непорочного откровення. Легко сказати, але так не буває поміж людьми – світ без жодного мікрона розсудливості, амбітності, гордощів, підступності, лицемірства, зневаги, хитрощів, облуди, зверхності, заздрості, гніву, ненависті, зради і матері усіх цих вад – підлості. Тільки сто відсотків і ні на йоту менше – благородність, самозречення, відданість, вірність, чесність, шляхетність, доброта, ласка, самопосягата і на вершині цих дарів Божих найсокровенніше – любов.

«Ангеле-хоронителю мій,
Ти коло мене стій.
Як удень, так і вночі,
Будь мені до помочі», —

навчила мене мати, напевно, у п'ятирічному віці молитви, яку я промовляю зранку і ввечері щодня уже впродовж десятиліть згасаючого життя на Землі. І, може, він, мій Ханни, у моїх молитовних медитаціях якнайліпше підходив на роль живого втілення Ангела. Його моральні чесноти – то були його крила, які огортали мене у дорозі, якою я одного разу

вирушив у безвість, опинившись на цій загадковій планеті.

Може, це наше перебування в одному житті протягом восьми з половиною років є апофеозом земної гармонії двох родів земних, – гармонії, без якої, врешті, на космічній скалі не вбережеться уся земна живність перед рукотворною кончиною, включно із нами, богоподібними, і завдяки нашим, тим самим рукотворним, згубним діянням.

І цей апофеоз усепоглинаючої симфонії взаємин із Братом моїм меншим відкрив для мене такі висоти моральної краси і таку глибіню божественного океану, що аж здригаєшся від однієї в'їдливої гадки, що цього блаженства могло б не бути. Бо між людьми цього не буває.

Якщо комусь можуть видатися надто претензійними мої конотації, чи навіть образливими для нас, людей, то смію зауважити, що я не перший, хто дозволяв собі відчай самобицтва. Бо цей пізнавальний мазохізм переслідує мету все-таки не приниження, а якраз навпаки, як заклик до активізації моральної потенції, як заклик не опускатися так часто туди, де уже важко розгледіти нашу хвалену богоподібність.

Хрестоматійною уже впродовж століть стало справді сповідальне зізнання письменниці часів Богдана Хмельницького, француженки, на честь якої названо кратер на Венері, мадам де Севенье: «Що більше я пізнаю людей, то більше я люблю собак».

Невідомий поет підхопив цю гірку правду:

Чем больше узнаю людей,
Тем больше нравятся собаки.
Они честней, они добрей,
По пустякам не лезут в драки.

Не лгут, не пьют, не предают,
Не обижают так беспечно,
И в душу ядом не плюют,
И понимают всё, конечно.

Чем больше узнаю людей,
Тем больше нравятся собаки.
Они как друг с тобой везде
Пойдут, не пятась, точно раки.

Разборчивые их глаза
Не побегут за первым встречным,
И даже если «против» – «за»,
И понимают всё, конечно.

Чем больше узнаю людей,
Тем больше нежности к собакам
Различных видов и мастей,
Бесхвостым, стриженным, лохматым,

Что платят за добро добром
И в дружбу верят бесконечно,
Не треплют длинным языком
И понимают всё, конечно.

Мне невдомек, в конце концов,
За что в ругательной атаке
Друг другу тычем мы в лицо,
Мол, дескать, злые, как собаки.

Нам до таких еще расти,
Чтоб вровень стать с их благородством,
А им вовек не доползти
До человеческого скотства.

Тривога приходить першою

Дні, які мають перевернути твоє життя і пустити тебе в одну мить стрімголов із краю прірви до несусвітнього дна душевного болю, такі дні, неначе вибачаючись перед тобою, зранку бувають дуже лагідними. Добрими. Неначе гладять тебе по голівці, на яку насувається така невідворотна у всій її невблаганності біда. Адже нема серед нас такого, хто би сказав, що він знає, чим завершиться цей черговий акорд нашого життя, яким є кожен прожитий день у симфонії нашого Життя.

Хоча передчуття... Я повернувся із Міжнародного конгресу глобального розвитку у Нью-Йорку. Якщо життя міряти тим, що ти маєш пізнати протягом цих кількох декад земної мандрівки, то ці Загальні Збори глобального Розуму були вершинною подією мого життя. Якщо врахувати, що я є апологетом культу Розуму, а тут – його найвищий прояв у живій плоті наймудріших із людей. Можна собі уявити, у якому стані я повернувся додому. Неначе опустився на землю з небес, куди мене занесла невсипуща письменницька пізнавальна жага. Там я почув у транскрипції наукової аргументації власні прозріння, що ми, люди, стоїмо на порозі потрясінь, які бувають на планеті навіть не у масштабі століть, а мільйонів і мільярдів літ. 70 відсотків людей, яких ми називаємо вченими, живуть на планеті саме зараз, і 70 відсотків

із них живуть в одній країні, яка ядром своєї національної стратегії обрала Інтелект, що дав змогу Сполученим Штатам вивершитися над людством, як цього не було ніколи у вселюдській історії.

То була чергова наша розлука, яких траплялося небагато. На пальцях перелічити. Тільки не такі вже й численні зарубіжні поїздки, у які я його не міг брати із собою.

А вдома, обов'язково – завжди і всюди – разом! Я – за кермом, а він – у віп-ложі ззаду, з якої Ханни попросту впивався краєвидами.

Протягом шести-семи годин, приміром, із Києва до Львова він міг жодного разу не відірватися від вікна. Милувався. Як він любив цей світ, у який потрапив. Адже 99 відсотків щастя – це просто жити. Дихати на повні груди, ходити власними ногами, бачити цей найкрасивіший зі світів, якому немає рівних за вродою на 500 мільярдах планет тільки нашої невеличкої Галактики.

Хоча, мені здавалося, що, на відміну від нас, вони тривалості часу, який є єдиним вимірником життя, не відчують. З роками біологічна матерія, з якої вони, як і ми, зроблені, може дошкуляти, але вони, мені здається, у їхній пізнавальній гостроті сприйняття світу ніколи не бувають ситими.

За єдиним винятком – коли йдеться про розлуку, про розрив із тією людиною, з якою вони зливаються любовними узами. Через мить після того, як за нами зачиняються двері, вони там, наодинці, сприймають втрату видимого контакту

так, наче це сталося не секунду тому, а сторіччя.

Тому зустріч знову через кілька годин робочого дня для них – це неначе зустріч після кількох сторіч.

Як вони зустрічають нас! То не біда, що вони не викрикують громогласних словесних овацій, але, як дотепно зауважив М. Істман, «песики теж сміються, тільки вони сміються хвостами».

Ми так не вміємо радіти побаченню один з одним навіть через літа. А не години. Якби мені належало поділитися земним досвідом – назвати якнайглибше вираження радості живої істоти, то це, безумовно, була б їхня радість зустрічі з нами. Ну просто позаздрити можна їм. Радіти ТА К нам не дано.

У нас цей, напевно, головний рецептор світосприйняття – радість – незрівнянно тупіший, ніж у них. Хоча медики виміряли науково достеменно такий рецептор, як нюх, який у них у сотні разів досконаліший. Але коли відчуття запаху – властивість тіла – у них довершеніше, ніж у нас, то відчуття радості – властивість душі – виявляється, на порядки краща, ніж наша.

Кожну мою закордонну поїздку він страждав у чеканнях. Очевидно, у них не тільки різко збільшений масштаб Часу, а й Простору – також. Він страждав не лише від того, що мене нема, а тому, що я далеко. Ступінь мук від розлук був прямо пропорційний відстані розлучених душ.

За законами душевного маятника крайня точка смутку –

така ж віддалена від рівноваги, як і крайня точка радості. Як вони сумують – боляче дивитися на це, бо ми так не можемо. Чи перевага ця наша уже цього разу над ними, якщо ми на це не здатні, бо смуток – це біль, і порадіймо, що нам його уділено менше, ніж їм.

Із телефонних донесень із київської квартири у Лінкольн-центр на Манхеттені я знав, що він не відходить від вхідних дверей і чекає. Візуально видно, що цього разу, як ніколи, муки ці нестерпні.

Але вулкана радощів опісля накопичення цих кількадесятих болів розлуки за півтора десятка тисяч кілометрів наче не було. Він був радий, але не так, як би мало бути. Від приступу радості очі завше неначе випинаються зі своїх впадин, а тут ніби поволока заволокла. Була радість, але й смуток не проходив. Зміни одне на інше не було, як завше. Було щось упереміш. Смуток був сильніший, ніж радість.

І від цього по квартирі поповзла тривога. Розум – він такий лінивий і кволий. До нього доходить дуже повільно. Чого б це? Нема резону для тривог. А душа, вона уже щось хоче сказати. Вона завжди знає все достеменно, бо вона, душа, не живе у тримірному світі, як розум чи навіть тіло, – минуле, суще, майбутнє. Для неї завтра – така ж реальність, як і нині чи вчора. Вона не розстроюється на три часові сфери, бо вона, душа, вічна. Квантовий світ, у якому ми перебуваємо у нашому душевному вимірі, взагалі не знає цієї часової тримірності.

І хоча не було у цьому жодного розсудливого сенсу, ми раптом вирішили поїхати із Ханни у клініку. Профілактично – здати аналізи. Ми, на відміну від поводження із самими собою, брутально втручаємося у їхній природний плин самовідтворення. Людині дуже хочеться бути хоч трохи Богом – спробувати себе у його ролі Творця. От сотворив він песика, а ми взялися його вдосконалювати, видозмінювати, урізноманітнювати. Полізли зі своїм примітивним скальпелем у генний круговорот. І натворили своїм втручанням у первозданну матрицю незліченну кількість порід. Собак, котів, коней, корів. Генетика, селекція, ціла інженерія гена. То на людях розгулятися не можна аж надто, а на тваринах піддослідних – скільки влізе на буйну голову.

Натворили ми розмаїття усіх тих, котрі нам повірили і дозволили у відповідь на наше одомашнення взяти себе на операційний стіл селекціонера. Спробуй виведи нову породу лева чи крокодила. Руку відкусить. А свійські тварини нам довіряють, тому ми вправляємося на них у тому, на що у ставленні нас, людей, до самих себе накладено табу.

Не можна виводити нові породи людей? Як собак чи котів. А чому – не можна. Давайте подивимося – який із традиційного гомо сапієнс вийде людський варіант пуделя чи ротвейлера.

Не можна. Як Бог сотворив, нехай так і буде. Хоча трансгуманізм знімає це табу. ХХІ століття стане початком витворення нової версії Людини – читайте мою діалогію «Кінець

світу: до і після». Кінець світу – того, що був. І початок того, котрий наступає. Світ постлюдей – люденів. Якщо піде так далі, як намічається, то люди будуть робити із собою так само, як вони роблять із тваринами. Будуть виводити нові людські породи. Я уже не бачу можливості, щоб споконвічне табу витримало цей напір трансгуманізму. Прорве, і то дуже скоро.

Добре це чи зле? Не знаю. Шукав відповіді аж у двох томах свого інтелектуального трилера «Сага про космологічну долю людства», яка й була репрезентована на згаданому Конгресі тисячоліть, з якого я повернувся.

Але повернімося до них, песиків, – наше втручання у їхній геном їх послабило. Ветеринарія каже, що чим досконаліша порода собаки, тим вона вразливіша фізично. Така ціна – до вдосконалення у красі треба йти шляхом руйнування імунітету. І порода ротвейлера – серед них. Незважаючи на його фізичну могутність, я знаю, що він – вразливий. Треба дбати про нього. Треба часто ходити у клініку. Треба леліяти. Бо цей породистий шедевр – не дикий і стійкий, а рукотворний і слабозахищений.

З ним я бував у поліклініках частіше, ніж, так би мовити, із самим собою. Не буду приховувати – я дуже потерпав за нього. Або швидше, переживав за себе. Боронь Боже, аби не сталося так, щоб у його хворобах була винувата моя халатність чи легковажність. Із самим собою також не варто легковажити, але ставлення до власного здоров'я – то твоя

особиста проблема, а ставлення до його здоров'я – то вже не моя особиста річ. Це відповідальність перед Богом за то-го, який сам не може дати собі раду, який не може сам ходити у клініки. То набагато поважніша відповідальність, ніж загальноприйнята людська охорона здоров'я.

Якщо це кара, то за що?! Якби цей день можна було би пропустити...

Отримавши виключно ствердну відповідь на запитання про скарги на здоров'я, Ірина Олександрівна, його лікарка ще з дитинства, раптом доволі наполегливо порадила піднятися на другий поверх і зробити УЗД. Ми ще ніколи не підіймалися сюди, де були кабінети поглибленого ветеринарного обстеження. На самих лише обличчях господарів домашніх мешканців можна були прочитати, що у їхніх улюбленців більше, ніж проблеми, раз треба йти сходами вгору.

Там же знаходилось місце, якого би краще уникнути за усе життя чи то людині, чи то тварині, – операційний відділ, з якого раз по раз розносилися котячі чи собачі жалі, коли довірливі тварини попадали під ніж. Звичайно, таким велетням, як Ханни, робили анестезію, бо хотів би я бачити того хірурга, який би наважився встромити скальпель у хоч і пригніченого недугою, але набагато сильнішого від людини звіра.

Ультразвукове обстеження виконував неприємний дядько із масними і бігаючими очима, який завше намагався всунути вартісний препарат у клінічній аптеці, й у нього на писку було написано, що цей французький сироп рекомендується

не через його лікувальні властивості, а через тризначну ціну, з якої перепадала немала дещиця запопадливому ветеринару. Люди цієї професії здебільшого вирізняються особливою морально-етичною культурою, яку прищеплюють їм, напевно, не так зоотехнічні факультети, як самі їхні пацієнти, які все-таки не дають так фатально черствіти, як це робиться із медичними лікарями, більшість яких у своїх відвідувачах бачать не так їхні хвороби, як їхні гаманці.

Існує категорія людей, на жаль, не мала, а може, вона взагалі у більшості, яка отримує виключно насолоду сповіщати вам новину або просто казати слова, які викликають біль. Вам болить, а він радіє від того. У відповідних умовах із таких виходять слідчі-садисти чи злочинці-маніяки.

Ханни, як завше, чемно лежав на канапі, запитально дивлячись мені у вічі, у яких знаходив абсолютну для його спокою відповідь: «Так треба, це безпечно. Я поруч із тобою».

Цього прочитання йому було досить, щоб із грізного звіра перетворюватися на покірного пацієнта. Як і ми, вони до лікарів ставляться неоднозначно. І річ не у тому, що медичні процедури здебільшого дискомфортні і потребують ціни, яка називається терпінням. Вони точніше вловлюють лікарське професійне лицемірство. Тому тільки через мою санкцію на довіру він скоряється моїй волі бути слухняним на діагностичному помості.

Очка ескулапа підозріло забігали. Було видно, що він починає кайфувати, що не віщувало нічого доброго. Чим далі

він совав наконечником по животі, тим швидше його слизька фізіономія наливалася звіриним задоволенням. Він починав сопіти, а потім бурмотіти лише йому самому зрозуміле заклинання. Він не особливо квапився і поводився так, неначе чекаючи миті, щоб вжалити якнайболючіше. Він навіть почав видавати звуки, схожі на спів дяка над Псалтирем.

А далі... Були слова, які вбивають. Які контузять свідомість і спонукають тебе шукати дверей із дому реалій і втечі від того, що раптом вривається у твоє життя. Так стається, коли тобі дають раптом знати, що із цієї миті у тебе вже немає батька і немає матері, у тебе вже нема попереднього розміреного, трохи хаотичного і балагурного, іноді не до часу, але все-таки терпимого і навіть приємного життя. І у цю фатальну мить ти вже не бачиш сенсу у власному житті, яке скочується до втрати сенсу. Бо якщо їх, найдорожчих, немає у мене, то нащо мені я – без них?

– Ого, ти диви. Ай-яй-яй, та тут усе усипано, – він мичав майже нечленороздільно, ковтаючи слину, якою рефлекторно від кайфу налилася його паща. – Та то уже всьо. Уся черевна полость. Усьо.

Грім влучив у мозок і поповз по підлозі. Белькотіння ветеринара ще нічого не говорило, але його самовдоволення, вбивча інтонація паралізувала мою свідомість до помутніння в очах. Я хотів дуже повірити собі, що не розумію, що він верзе. Що не знаходжуся на цьому клятому другому поверсі. Що усе це не зі мною. Так просто – не зі мною. Якусь паралельну

дійсність, що випустила з рук кермо, занесло сюди на слизькій дорозі.

Як же так? Чому і за що? О ні, то не так, як сичить ця потвора у білому халаті. То неправда. Бо то не може бути правдою. Що він там знає чи розуміє, цей районний ветеринарний невдаха, що усе життя за копійки заглядає котам під хвіст?!

Я можу зараз накинутися на нього з кулаками, а вже після того що зробить з ним Ханни? Ми можемо запросто викинути його із нашого життя... І що далі?

Але... Але справа не у ньому. Справа у нас з Ханни. Не може бути це з нами. Та що там ця зубоскальська нікчемна істота. Ніхто і ніщо не переконає нас, що це правда. І хто взагалі сміє сказати, що це так. Зрештою, є пухлини і доброякісні. І цей апарат УЗД, судячи із його вигляду, сто разів уже списаний і підібраний цим раймедпунктом десь на смітнику. Ну що на ньому можна побачити. Які осоружні люди, ці лікарі, ветеринари, ескулапи. Вчив їх ще до нашої ери їхній Гіппократ – не нашкодъ, а вони що роблять? Отак вбивають лише одним словом наповал.

І головне й абсолютно переконливе – Ханни аж іскриться життям. Ну який він хворий? Жодних, жоднісіньких симптомів. Аж пашить здоров'ям. Так само, як це було годину, місяць, рік тому. Ну що змінилося, люди добрі, що світ наш перевернувся, що земля попливла під ногами.

Але раціо уже рефлексувало якомсь загальмовано. Із емо-

ційного ества насувався якийсь зміїний клубок, що застряг у горлі.

Із клініки я вийшов, хитаючись. Уже не я його, а він мене вів на повідку. Я оглядався довкруг здивовано – світ неначе той самий, але вже на іншій планеті болю і безсилля, яке паралізуючим лезом розпанахувало моє ество. Терпке оніміння сковувало кінцівки, неначе вичавлюючи із живого тіла саму субстанцію життя.

Тоді, на порозі клініки, на осонні, я вперше заплакав. Не стидаючись і захилинаючись. Я ридав божевільно і конвульсивно. Довго і голосно. Можливо, вперше після похорону батька й матері. І так безвладно, захилинаючись, як плачуть лише у дитинстві. Я просто втопився у власних сльозах, які із першої краплини примножувалися в океан, з dna якого я не міг виплисти. Сльози залили матеріальну дійсність, котра, як недосяжний берег, зникала на видноколі.

Від мене сторонилися здивовані люди, що пливли сюди-туди зі своїми улюбленцями, боязно оглядаючись на ридаючого чоловіка.

Із цієї миті мені судилося виплакати океан сліз. Може, даєш волю сльозам десь там у дитинстві, коли маленькі ще зовсім беззахисні люди не обростають оборонною крицею й оголеними душами вловлюють щонайменший біль, який топлять потоки прозорої крові, що виливаються із першоджерел людської душевної наготи.

А відтак, виростаючи, замулюємо ці криниці огрубленими

від отриманих синців берегами, бо дорослі не плачуть. Дорослим плакати не личить. Ліпше личить довести до ридань іншого, ніж самому скривитися. Дорослі черствіють, і це входить у норму. Плаксивість – це така слабкість. Не дай Боже, щоб хтось побачив, як ти зламався. Треба триматися у своїй грубій зброї впокороного життям скакуна. І особливо – коли йдеться про сильну половину. Коли людський самець вбиває, мордує, тоді він лицар, а коли плаче... Слабак.

Ми, як завше після візиту у клініку, повернулися в машину. Щоб далі їхати за місто. Але я не міг зрушити з місця. Бо як бути за кермом, коли весь світ перед тобою втопився у твоїх сльозах.

Я сидів, впершись головою у кермо, завмерши, неначе все ще сподіваючись, що зараз вибіжить рятівна наша дорога Ірина Олександрівна і своїм найлагіднішим у світі голосом скаже, що усе не так, що вкралася прикра помилка, що все є так само, як було.

Але вона не вибігала. І двері клініки, за якими ми щойно отримали смертний вирок, були зачинені для нас, як врата раю, до якого нам немає вороття.

Очевидно, є якийсь у тобі всередині резервуар, який вичерпується і потребує часу, щоб знову наповнитись. Тому ми не можемо плакати без упину. Потрібна пауза, щоб вилити назовні запаси рідкого болю знову наповнилися по вінця. Від плачу ми не слабнемо. Чи, навпаки, виснажуємося так, що доходимо до такого ступеня отупіння, що вже не чуємо болю.

Окрім тупого ескулапа і його допотопного ультразвуку був ще він. Сам мій дорогий Ханни, який ані рухом, ані поглядом, ані звуком не подавав жодних ознак тривоги. Не міг я знати, що таким спокійним і просто немислимо безтурботним він буде до кінця.

Ми міряємо їх по собі, бо нас лише одна думка про кінець спопеляє страхом. Найтрагічніша містерія гомо сапієнс – ми ніколи не зможемо змиритися із усвідомленням, що нам треба колись піти звідси. Серед 500 мільярдів нейронів нашого мозку немає такого, який би містив цю рефлексію. Зробив нас Всевишній смертними, а рецептор сприйняття смерті у конструкції нашої свідомості не передбачив.

От як би було, якби ми, із нашою богоподібністю, несумісність життя із вічністю сприймали як належне. Життя на Землі сприймали б як мандрівку чи відрядження, у якому для небесної канцелярії день прибуття і відбуття зараховується, як один при нарахуванні добових. Побули, помандрували, хоча із болем, але не так фатально повернулись, звідки прийшли. Якби так було запрограмовано у нашому мозку. Якби...

Ми не коримося смерті навіть тоді, коли вона уже торжествує свою перемогу.

Дуже важко у стані шоку знову піймати кермо розсудку. Дуже важко прийти до тями, коли стрес, як зашморг, паралізує волю. Авто слухає мої машинальні команди і рушає з місця, а як мені зрушити із цього місця, у якому в мене поці-

лила блискавка.

Але враз увесь цей стресово-шоковий обруч мусив тріснути, увесь цей розпухлий струп мусив розірватися, бо усім моїм еством оволодівала інша сила, ресурси якої в людині можуть бути невичерпними. Коли тобі кажуть, що у твоє життя вповзає невблаганно біда, ти не віриш! Ти наївно та безапеляційно запитуєш – чому? Якщо це кара, то – за що? І не знаходячи відповіді, ти отримуєш єдиний можливий карт-бланш – боротися! Про які такі ядерні реактори ви говорите, якими такими атомними бомбами лякаєте. Нема у природі могутнішого вибуху сили енергії, ніж воля Людини, яка приймає рішення **Б О Р О Т И С Я**.

Яка враз аж до посиніння тисне на спусковий курок і цілиться у смерть!

О ні, ще не вечір. Ми ще поборемось з тобою, Ханни!

Я заріжу тебе, Смерте, сталевим скальпелем Волі!

Чи справді так було, чи то я вбив собі в голову, але я мав переконання, що, залишаючись на самоті у своїй робітні за містом і даючи волю думкам, я вів цю вічну бесіду зі Всесвітом разом з ним.

У ньому було імплементоване якесь особливо гостре відчуття дійсності, якою він тішився, як щораз новою іграшкою. Чи то швидкоплинна підкарпатська річка, чи вперше побачена на сільському пасовиську череда корів, чи рвійний галоп коней за воротами, чи галасливі шведи на Євро-2012 у Шевченковому парку, чи калейдоскоп краєвидів за вікном мандрівного авто, чи випадкове знайомство із незнаною красунею його роду, – кожне дотикання до Життя поглинало невідступним захопленням усе його єство.

Кажуть, вони копіюють нас. Але я певен, що у цій пізнавальній невтоленності життям я копіював його. Я милувався тим, як він милується світом, і мені хотілося так само. Ханни неначе щораз відточував мою власну гостроту сприйняття докільця, у стосунках із яким ми увесь час сповзаємо на найнижчий, банальний рівень. І світ не може бути банальним. Ніде і ніколи. Навіть одна й та ж місцина чи у тебе у дворі, чи на знайомих з дитинства вулицях, навіть одна й та

ж людина у розмові за кавою чи на трибуні публічного велелюддя у новому часовому вимірі виграває перед твоєю буйною уявою щораз новими барвами.

Не відвертайся. Розплющ очі. Бо сьогодні – то вже не те, що було вчора. Так мене вчив щоранку Ханни, який так радів, аж підскакував, що новий день настав, і ми його проживемо, й це і є той найдорожчий із подарунків, який може тільки бути для живої людини. На, маєш ще один день із долоні Всевишнього. Живи і тішся!

Але у всьому цьому розмаїтті його незліченних уподобань світом був один ритуал, який він звершував із неймовірним пієтетом. Щоранку ми після неодмінного пішого моціону снідали разом у кухні. Завершуючи, як правило, на мить раніше, він якось чинно чекав, а відтак із останнім ковтоком кави у моєму виконанні зривався з місця і нісся, неначе на крилах, сходами на другий поверх – у робочий кабінет. А відтак я чвалав за ним.

То я знаю, що моя вербальна майстерня, у якій я на своєму шліфувальному верстаті виточую Слово, є тим проведенням Часу, яке зближує із Сенсом. То є моє місце моєї зустрічі із самим собою. Це, до речі, велике щастя, коли ти не розминаєшся зі своїм справжнім «Я», яке у квантовому, не матеріальному і не суспільному, вимірі не піддається корекції.

Трагедія людини, коли вона розминається зі своїм призначенням і звікує вік, живучи чужим життям. Мені здається, що із більшістю так і трапляється. Скільки геніїв вбили

у собі незліченні яппі у коморах ТНК, висушені клерки у банках, зберігаючи чужі гроші у безплідній гонитві за грішми своїми, уніфіковані бюрократи у державних конторах, у яких уже своя гонитва із переслідуванням – за кар’єрою, як за фата морганюю. У цій гонитві за грішми і добробутом вони затоптали самі себе.

І коли сугестивна деталь видається мені досконалою під моїми руками, я переживаю блаженство творення, заради якого варто жити. Але чому це блаженство так тішить його душу? Чому із таким натхненним завзяттям він – ну просто гонить мене на другий поверх до роботи?

Ну то я, може, щось нині та сотворю, а тобі що з того? Я справді не перебільшую – у творчій сфері ти можеш написати цей рядок нині або завтра, а можеш взагалі ніколи не написати. У письменника – нема начальника! Хоч – пиши. А можеш лежати, плювати і ловити. І моїм начальником був Ханни. Лежав собі поруч, мій співавтор, поклавши голівку на лапки, і кайфував, бо я – працюю.

Я радий за тебе – кажуть часом люди один одному, здебільшого фальшиво, бо серед людей практично не буває, щоб чужі успіхи приносили радість. У 99 випадках із 100 приносять не радість, а те, що є її протилежністю, – найзгубнішу отруту, якою є заздрість.

А він так радісно гнав мене до роботи, бо радів за мене. Бо отут уже, на міжродовій скалі, між ними і нами, справді діє недосяжний для внутрішньородових людських взаємин

закон радості за успіхи ближнього. Хоча звідки він знав, що оте клацання на клавіатурі, яка його, дрімаючого поруч, заколисувала, приносить мені насолоду? Я ж жодним чином не виявляв її напоказ, як це здебільшого роблять люди у стані радості, вибухаючи звуковою канонадою вдоволення, а то й ритуальними танцями тілесної рефлексії. Навпаки, письменник що тісніше зливається в екстазі із музою, то сумирніше поводитьсь. Щоб не сколихнути тишу, як колискове ложе благодаті. А він знав про мою радість. Знав і насолоджувався тут, поруч зі мною, наче був співтворцем нашого спільного писемного откровення.

Напевно, сумирно сидячи обабіч мого робочого столу, він, яко мій охоронець, беріг той штиль спокою і тиші, у якому із океану континіуму смислів переді мною виринали таїнства пізнання у декодованих Словом істинах...

Жоден із 500 мільярдів нейронів мого мозку не міг повірити у те, що наплів цей осатанілий ветеринар. І то не була невіра у лікарський діагноз, більшість з яких, до речі, не відповідають дійсності, бо не є таємницею, що медицина з часів Гіппократа лікує нас здебільшого не від того, на що ми хворіємо. Бо відсоток точних діагнозів незрівнянно менший, ніж точних.

І річ навіть не у бідолашній медицині. Я не міг у жодний спосіб і за жодних обставин в одну фатальну мить повірити у те, порівняно з чим історія світової медицини є сущим дріб'язком, – я ніяк і нізащо не міг повірити, що можливе

моє життя без Ханни.

Звільнена із цупких обіймів стресу, враз багаторазово примножена воля розпочала у моїй свідомості колосальну мобілізаційну роботу. Вихідна позиція – підняти на ноги усю суццю столичну ветеринарію. У своїх твердих і відчайдушних намірах я не бачив бар'єрів, які були би нездоланими. У моїй уяві поле моєї битви за нього сягало Космосу.

Мені не раз доводилося бувати у районних лікарнях, у яких виривання людей із обіймів смерті робиться в умовах, несумісних із самим людським життям, точніше сказати, тут перед вами наяву у всій своїй злочинній наготі несумісність призначення держави і гідності людини. Охорона здоров'я – найкорумпованіша сфера, а стан медичних закладів такий, що уже нема різниці між лікарнею і моргом. Уже лише цього досить, аби щодня робити Майдан і просто фізично знищити те ненаситне бадилля, яке називається олігархат. Тому я й не знаю, як ставитись до ветеринарних госпіталів у мегаполісі, до рівня якого, як до неба, 90 відсоткам усієї людської охорони здоров'я у державі.

Але у сповідальній настанові не можу не сказати, що не було ціни задля порятунку Ханни, що була би для мене завищеною. Коли я згарячу говорив, що готовий будинок продати, аби його врятувати, то це була правда, божевільна для тих, хто слухав від мене таку для здорового глузду маячню. Мені навіть у голову не приходило, що це дорога чи енергозатратна війна за мого друга. Мене жах проймав від однієї-єдиної

думки – що я зроблю не все можливе і неможливе, щоб його врятувати.

Не важко було вирахувати того ескулапа, який мав найвищий рейтинг у ветеринарному світі.

Цей чоловік, водночас власник, головний лікар і хірург, викликав довіру. До моєї категоричної до оскаженіння невіри він поставився із абсолютно щирим розумінням. Перед ним сидів фанат із палаючими очима, який не вірив не те що в онкологічний діагноз, а й у саму можливість загрози. Він бачив перед собою справді двоногого звіра, готового битися за життя звіра чотириноного не на життя, а на смерть. Я не знаю, чи траплявся цьому госпітальєру коли-небудь такий відвідувач. Спрацьовував імператив, категоричність якого не міг зламати ніхто і ніщо, – цього не може бути, бо цього не повинно бути ніколи.

Доктор зробив у цю переломну мить головне для мене на моєму шляху боротьби – він погодився, що діагноз цілком може бути несправжнім. Навіть не фіфти-фіфти, а на нашу користь, бо жодних інших симптомів, окрім візуальної маячні на УЗД, не було. А коли так, то є дуже мало підстав, а може, їх і взагалі немає, щоб опускати руки.

Здається, сам Ханни думав виключно синхронно із моїм фанатичним оптимізмом. Він із підкресленою чемністю дався знову висадити себе на кушетку перед монітором нового УЗД останнього покоління, тепер уже в елітному ветеринарному госпіталі.

Не знаю чому, але дії лікарів виключно за інструкцією мені imponували. Може, то були лише ритуали для омани довірливих відвідувачів клініки, але, на відміну від попередньої халтури, тут вважали за необхідне виголити у мого друга живіт перед обстеженням. Поводилися наче не фальшиво, на грані – фаховість і старанність.

Я стежив під мікроскопом за кожним рухом лаборантів, і мій ретельний аналіз дій лікарів, за якими я спостерігав із нечуваною вимогливістю, давав мені надію, що їхній професійний підхід і сумлінне ставлення неодмінно дадуть позитивний результат. Я заспокоював себе, що їхня сумлінність поборе мою біду.

Обстеження тривало недовго, хоч і ретельно. Ця магія проникнення людини у живий організм якимось фотографічним способом викликає дуже розмаїті відчуття. Адже знову ж таки, що там діється всередині унікального біохімічного виробництва, яким є продукування життя, усі технічні засоби від елементарного рентгена до фантастичних лазарів не дають стовідсоткового відображення.

Так, приблизно. Майже на око. Триватиме далі життя, а чи цей, сотворений Всевишнім неймовірно складний агрегат біологічного носія життя опинився під невідвратною загрозою, коли запрограмований Ж И Т И організм потрапив під таку небезпеку, яка є нездоланною для усіх його неймовірно потужних ресурсів захисту.

Допоки Ханни лежав під монітором розмаїтих медичних

пристроїв від модернізованого рентгена до лазерних ультра-звуків, усе це дійство зі встановлення ресурсів життя у цьому дорогому мені живому естві вершилося у моєму розтри-воженому, а то й розсипаному світосприйнятті, яке зазна-ло лише тиждень тому бомбардувань своїх мембран на тому ж таки Конгресі Глобального Мозку, де наймудріші з людей схожим чином анатомізували людство.

Я вершив боротьбу за Ханни в той час, коли людина стоїть на порозі створення штучного Розуму, який є найскладні-шим витвором Творця, як мінімум, в масштабах Галактики, із її мільйонами мільярдів планет, таких як Земля. Ну то й що? А те, коли уже не Жюль Верн чи Герберт Веллс, а голов-ний інженер *Google* Рей Курзвейл та біотехнолог із Гарвар-да, легендарний Джордж Черч, здійснюють урядовий проект Конгресу США із перенесення субстанції Людини, якою є її свідомість, що міститься у її мозку, із біологічного на небіо-логічний носій, а це означає подолання смерті й здобуття кі-бернетичного безсмертя.

Коли феноменальний нанотехнолог Ерік Дрекслер ствер-джує, що завдяки мікрочіпам величиною у кілька наномет-рів, а людський волос становить від 60 до 100 тисяч цих оди-ниць виміру, завдяки цій рукотворній реконструкції людсь-кого організму у складальному цеху молекул можна так від-ремонтувати той самий, поки що незамінний біоносій, що людина може жити у власному тілі, у якому, як у застаріло-му «Запорожці», можна замінити усі без винятку запчасти-

ни від печінки до серця, – може жити сотні років. Я написав про це діалогію у жанрі інтелектуального трилера, я все це чув на власні вуха, допоки Ханни чекав мене із Нью-Йорка.

Потрясіння пережитого і почутого на Конгресі із порядком денним – як досягнути безсмертя – все ще володіло мною і додавало мені сили, коли у своєму конкретному житті я борюся із тою клятою смертю, яку наврочили на голівку мого найдорожчого друга.

Однак ці світила глобального Розуму залишилися там, на помостах Манхеттена. А тут переді мною – абсолютне світило у білому халаті. Дивлюся на нього, як на самого Бога, коли він врешті завершує совання наконечником УЗД. Він не такий, як той, мавпоподібний, котрий радів перед тим, як винести незаслужений вирок. Цей справді думає, чи розіграє переді мною мислителя, наганяючи ціну. Але я не маю права звинувачувати людину, яка не квапиться.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.